

Sygn. akt VI U 177/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w W. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Marcin Bik
Protokolant:	Marek Matyka

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2016 r. w Warszawie na rozprawie
sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 4 marca 2016 r. znak: (...) (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 4 marca 2016 r., znak: (...) (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej się J. K. jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy jakiemu odwołująca się uległa w dniu 18 września 2015 r. w wysokości 3% (trzy procent) stałego uszczerbku na zdrowiu.

Sygn. akt: VI U 177/16

UZASADNIENIE

W dniu 12 kwietnia 2016 roku (data prezentaty) odwołująca się J. K. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 4 marca 2016 roku, znak: (...) odmawiającej jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, jakiemu uległa w dniu 18 września 2015 roku (odwołanie k. 1).

W uzasadnieniu wskazała, iż w dniu 18 września 2015 roku uległa wypadkowi przy pracy w kancelarii notarialnej, do której udała się w celu poświadczenia dokumentów służbowych – potknęła się i upadła ze schodów doznając złamania dwóch kości. ZUS nie uznał zaistniałego zdarzenia za wypadek przy pracy, bowiem nie zaistniała przyczyna zewnętrzna w rozumieniu definicji wypadku przy pracy. W ocenie odwołującej się zdarzenia z dnia 18 września 2015 roku należy uznać za wypadek przy pracy, gdyż zostały spełnione wszystkie przesłanki wynikające z jego definicji: nagłość, przyczyna zewnętrzna i uraz (odwołanie k. 1-2).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 26 kwietnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, iż zawarte w protokole powypadkowym stwierdzenia są bezpodstawne. W ocenie organu rentowego brak jest przyczyny zewnętrznej zdarzenia. Protokół wskazywał, że za przyczynę wypadku

należy uznać potknięcie się i upadek na skutek braku koncentracji, podczas schodzenia ze schodów w celu udania się do kancelarii notarialnej. Wydana decyzja jest zatem zasadna (odpowiedź na odwołanie k. 4).

W dalszym toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska w niezmienionym kształcie (protokół k. 39).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca się jest zatrudniona w (...) S.A. na stanowisku młodszego prawnika (protokół k. 3 akt rentowych).

W dniu 18 września 2015 roku skarżąca udała się do kancelarii notarialnej z polecenia pracodawcy w celu poświadczenia dokumentów służbowych. Wracając, poślizgnęła się na dwóch ostatnich stopniach, które były wykonane z innego materiału niż pozostałe i spadła ze schodów. Wróciła do pracy, z początku nie odczuwała bólu. Po około dwóch godzinach spuchły jej nogi i udała się do lekarza. Badanie tomografem komputerowym wykazało, że odwołująca złamała dwie kości w kończynie dolnej (zeznania odwołującej się k. 17-18 – e-protokół (...)(...)).

W dniu 30 września 2015 roku pracodawca sporządził protokół nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, w którym wskazał, iż bezpośrednią przyczyną wypadku był upadek ze schodów, a pośrednią brak koncentracji (protokół powypadkowy k. 3-6 akt rentowych).

W okresie od 21 września do 28 grudnia 2016 roku odwołująca się przebywała na zwolnieniu lekarskim (zaświadczenia lekarskie nieoznakowana karta akt rentowych).

Decyzją z dnia 4 marca 2016 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił odwołującej się prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, jakiemu uległa w dniu 18 września 2015 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż z opisu okoliczności zdarzenia zawartych w protokole powypadkowym sporządzonym w dniu 30 września 2015 roku oraz w oparciu o dodatkowe wyjaśnienia płatnika wynika, że przyczyną wypadku było niefortunne postawienie stopy na stopniu schodów. Ustalona przez zespół powypadkowy przyczyna nie stanowi przyczyny zewnętrznej w rozumieniu definicji wypadku przy pracy. Przedłożony protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku zawiera stwierdzenia bezpodstawne, w zakresie w jakim pracodawca uznał to zdarzenie za wypadek przy pracy. Wobec powyższego organ rentowy odmówił przyznania prawa o jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy w dniu 18 września 2015 roku, ponieważ zdarzenie nie zostało spowodowane przyczyną zewnętrzną (decyzja k. 19 akt rentowych).

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2016 roku Sad dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza specjalisty ortopedy – traumatologa w celu ustalenia czy zdarzenia z dnia 18 września 2015 roku jakiemu uległa odwołująca się J. K. było wywołane przyczyną zewnętrzną czy przyczyną wewnętrzną; w przypadku uznania, że ww. zdarzenie było wywołane przyczyną zewnętrzną, ustalenia, czy w wyniku wskazanego zdarzenia odwołująca się doznała urazu, a jeżeli tak, to czy uraz ten wywołał u niej stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu, a jeżeli tak to w jakiej procentowej wysokości (postanowienie k. 18).

W opinii z dnia 18 lipca 2016 roku biegły ortopeda – traumatolog stwierdził stan po złamaniu kości łódkowatej i klinowatej stopy prawej, po leczeniu nieoperacyjnym. Po przeanalizowaniu stanu zdrowia odwołującej się i po zapoznaniu się z wynikami badań obrazowych biegły stwierdził 3% stałego uszczerbku na zdrowiu wg punktu 162 a Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku z powodu wypadku przy pracy w dniu 18 września 2015 roku. Taka wysokość uszczerbku na zdrowiu wynika z niewielkiej niestabilności więzadłowej prawej stawu skokowego, co może skutkować dolegliwościami bólowymi podczas dłuższego chodzenia, podczas wykonywania cięższych prac fizycznych wymagających przenoszenia większych ciężarów (opinia k. 24).

Pismem z dnia 27 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. oświadczył, że nie wnosi uwag do opinii biegłego sądowego ortopedy – traumatologa z dnia 18 lipca 2016 roku (pismo k. 32).

Na terminie rozprawy w dniu 18 października 2016 roku odwołująca się oświadczyła, że zgadza się z opinią biegłego (protokół k. 39).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy oraz aktach rentowych, a także na podstawie znajdującej się w aktach sprawy opinii sądowno – lekarskiej. Autentyczności i treści ww. dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron, toteż Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy w sprawie. Sąd ustalił stan faktyczny również na podstawie zeznań odwołującej się (k. 17-18 – e-protokół (...)(...)). Zeznania odwołującej się były logiczne i spójne, Sąd nie znalazł podstaw do odmowy ich wiarygodności. Sąd dał wiarę odwołującej się co do okoliczności przebiegu zdarzenia z dnia 18 września 2015 roku oraz co do faktu, iż zapis w protokole powypadkowym o pośredniej przyczynie wypadku – braku koncentracji został dokonany na skutek subiektywnej oceny osoby sporządzającej protokół.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. K. zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe celem ustalenia przebiegu zdarzenia i zważenia czy zdarzenie z dnia 18 września 2015 roku może być kwalifikowane jako wypadek przy pracy czy jako zdarzenie, które nie odpowiada definicji wypadku. Spór w przedmiotowej sprawie dotyczył przede wszystkim tego, czy zdarzenia z dnia 18 września 2015 roku zostało spowodowane przyczyną zewnętrzną.

W przedmiotowej sprawie odwołująca się dochodziła jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. Definicję wypadku przy pracy określa ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1242 ze zm., zwana dalej ustawą wypadkową). Zgodnie z art. 3 ust. ww. ustawy za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;
- 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Natomiast zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy wypadkowej, za uraz uznaje się uszkodzenie tkanek ciała lub narządów człowieka wskutek działania czynnika zewnętrznego.

Ustawa nie definiuje jednak pojęcia „przyczyny zewnętrznej” wypadku przy pracy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż przyczyną zewnętrzną wypadku może być każdy czynnik zewnętrzny, który jest zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki, w tym także pogorszyć stan zdrowia pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym (vide Uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 roku, III PO 15/62, LEX nr 106030). Zewnętrzna przyczyna zdarzenia nie może pochodzić z organizmu pracownika dotkniętego zdarzeniem i musi być źródłem urazu lub śmierci. Nie musi być to wyłącznie jedna przyczyna, lecz również mogą to być przyczyny złożone, a więc zawierające połączenie czynnika zewnętrznego z czynnikami istniejącymi już w organizmie pracownika. Sama praca nie może stanowić zewnętrznej przyczyny w rozumieniu definicji wypadku przy pracy. Może nią być dopiero określona nadzwyczajna sytuacja związana z tą pracą, która staje się współdziałającą przyczyną zewnętrzną (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2014 r., I PK 185/13, LEX nr 1646046). Z kolei „nagle zdarzenie” powodujące uraz lub śmierć pracownika może nastąpić w dowolnym czasie i miejscu pod warunkiem, że pozostaje w związku z wykonywaniem czynności pracowniczych przez osobę, która wypadkowi uległa (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2014 roku, I PK 245/13, LEX nr 1646082). Czasowy i miejscowy związek wypadku z pracą sprowadza się do czasowego (zdarzenie wystąpiło w czasie pracy w znaczeniu prawnym) bądź miejscowego (zdarzenie nastąpiło w miejscu zakreślonym strefą zagrożenia stwarzanego przez pracę) powiązania

przyczyny zewnętrznej doznanego uszczerbku na zdrowiu z faktem wykonywania przez pracownika określonych czynności. Innymi słowy, czasowy i miejscowy związek wypadku z pracą oznacza, że pracownik doznał uszczerbku na zdrowiu w miejscu i czasie, kiedy pozostawał w sferze interesów pracodawcy. Zatem związek miejscowy i czasowy wypadku z pracą sprowadza się do ustalenia, że zdarzenie wystąpiło w czasie pracy w znaczeniu prawnym (nie tylko w czasie efektywnego świadczenia pracy, ale również w czasie pozostawania w dyspozycji pracodawcy - art. 128 § 1 k.p.), bądź w miejscu zakreślonym strefą zagrożenia stwarzanego przez pracę (na terenie zakładu pracy, a nie tylko w miejscu wykonywania czynności przez danego pracownika - art. 207 k.p.), przez powiązanie doznania uszczerbku na zdrowiu z faktem wykonywania przez pracownika określonych czynności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2014 roku, I PK 275/13, LEX nr 1477424).

Natomiast zasady ustalania uszczerbku na zdrowiu oraz wysokości odszkodowania reguluje art. 11 ust. 1 ww. ustawy, zgodnie z którym ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy (ust. 2). Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (ust. 3). Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji (ust. 4). Natomiast szczegółowe sposoby ustalania uszczerbku na zdrowiu oraz wysokości odszkodowania określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 954 ze zm.). Zgodnie z § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia lekarz orzecznik ustala w procentach stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu według oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, zwanej dalej „oceną procentową”, która jest określona w załączniku do rozporządzenia.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zdarzenie było nagłe, wywołała je przyczyna zewnętrzna, odwołująca uległa urazowi, a zdarzenie pozostaje w związku z pracą. Odwołująca się doznała urazu w czasie pozostawania w dyspozycji pracodawcy, w czasie pracy. Uraz został spowodowany zdarzeniem nagłym (pojawił się nieoczekiwanie i trwał przez chwilę) wywołanym przyczyną zewnętrzną – odwołująca się poślizgnęła się na schodach i upadła, co spowodowało złamanie kości łódkowatej i klinowatej stopy prawej. Również mimowolna czynność samego poszkodowanego, jak zaistniała w niniejszej sprawie poślizgnięcie się, jeśli nie zachodzą podstawy do stwierdzenia, że do zdarzenia doszło na skutek schorzenia tkwiącego w organizmie pracownika (np. skłonność do omdleń – brak jakichkolwiek podstaw do podobnych stwierdzeń w niniejszej sprawie, czego zresztą organ rentowy nie podnosił), stanowi zewnętrzną przyczynę sprawczą wypadku przy pracy. Zdaniem Sądu wskazane zdarzenie wyczerpuje zakres definicji wypadku przy pracy, określonego w art. 3 ustawy wypadkowej.

Z uwagi na wyczerpującą treść opinii lekarza biegłego ortopedy – traumatologa, Sąd uznał za zasadne dokonanie zmiany zaskarżonej decyzji o odmowie przyznania odwołującej się jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. Sąd oparł się na treści opinii biegłego, bowiem była ona logiczna, spójna, nie budziła zdaniem Sądu wątpliwości z punktu widzenia metodologii, poprawności, rzetelności i prawidłowości rozumowania. Biegły wyjaśnił, jakie dokładnie dolegliwości odwołującej się wskazują na doznany uszczerbek na zdrowiu i jaki ma on charakter. Ponadto biegły wyraźnie zaznaczył, jakie objawy świadczą o charakterze zmian pourazowych na skutek wypadku przy pracy. Należy również podkreślić, iż żadna ze stron nie kwestionowała przedmiotowej opinii. Co do kwalifikacji samego poślizgnięcia się przez odwołującą jako przyczyny zewnętrznej oceny dokonał Sąd. Z samej zaś opinii nie wynika, aby do urazu mogło dojść w innych okolicznościach czy z innych przyczyn, niż ustalone w sprawie.

W przedmiotowej sprawie brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania zasadności przedmiotowej opinii. Biegły wydał opinię po przeprowadzeniu badania odwołującej się. Znał przebieg jej leczenia, zapoznał się z dokumentacją medyczną. Z dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy wynika bezsprzecznie, iż odwołująca się odczuwa dolegliwości bólowe w miejscu przebytego urazu, największe podczas dłuższego chodzenia i zmiany pogody. Ponadto biegły jednoznacznie określił uszczerbek na zdrowiu odwołującej się spowodowany

wypadkiem przy pracy w wysokości 3 % i rzetelnie uzasadnił jego wysokość. Sąd nie znalazł zatem podstaw do zakwestionowania przedstawionej opinii.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.